

Waarom coöperatie Naoberwind?

Coöperatie Naoberwind is opgericht door een aantal betrokken inwoners die in of rondom zoekgebied K wonen. Een coöperatie van en voor de inwoners van de gemeenten Berkelland en Oost Gelre in het algemeen en de in- en omwonenden van zoekgebied K in het bijzonder. Wij concentreren ons op de serieuze mogelijkheid dat er windmolens gaan komen in zoekgebied K.

Het besluit of de windmolens wel of niet gaan komen wordt genomen door de gemeenteraden van de twee gemeenten, omdat het zoekgebied K precies op de grens van de gemeenten Berkelland en Oost Gelre ligt.

Kunnen we de komst van de windmolens tegenhouden?

We moeten niet naïef zijn: het zal heel moeilijk worden om de komst van de windmolens tegen te houden. Daarom bereiden wij ons tijdig voor op de mogelijke komst van de molens door dit initiatief te starten en daarmee de regie zélf in handen te houden.

De eerste ideeën hiervoor zijn eind 2022 ontstaan, waarna er een aantal bijeenkomsten zijn georganiseerd voor de inwoners van zoekgebied K. Wij hebben de inwoners meegenomen in onze visie en daarbij aangegeven welke doelstellingen wij nastreven. Nagenoeg alle aanwezigen op de bijeenkomst, voorstanders, tegenstanders en twijfelaars, waren het over één ding eens:

“Als de gemeenten besluiten dat die windturbines gaan komen, dan moeten we het zélf en samen doen”

En dus kregen we het fiat van de aanwezigen om een coöperatie op te richten:

Coöperatie Naoberwind u.a. Het eerste bestuur bestaat uit zeven leden, allen uit de

gemeente Berkelland of Oost Gelre en drie van hen uit het zoekgebied zelf.

En net als onder onze leden zijn er ook onder de bestuursleden voorstanders, tegenstanders en twijfelaars. En dat is belangrijk, om zo met elkaar tot het beste plan te komen.

Wij vertellen ons verhaal

Om duidelijk te maken waarom wij het initiatief rondom coöperatie Naoberwind hebben gestart, vertellen we in dit document ons verhaal en onze beweegredenen. Dat doen we aan de hand van de presentatie van 17 januari 2025 die we hebben gegeven aan de bewoners die in en rondom het zoekgebied K voor grote windmolens wonen.

Dit is waarom

Windenergie is een heel gevoelig onderwerp in onze maatschappij. De meningen erover zijn sterk verdeeld en van die grote windmolens in je achtertuin, daar zit niemand echt op te wachten.

Des te belangrijker dat wij goed uitleggen waarom wij dit burgerinitiatief hebben genomen en deze coöperatie hebben opgericht. Want tegen de komst van windmolens zijn is prima, maar wat als tegenhouden uiteindelijk toch niet gaat lukken? Wat is dan het beste alternatief?

Kans serieus aanwezig

Waarom zal het niet makkelijk zijn de komst van de windmolens tegen te houden? Dat heeft een lange geschiedenis die tien jaar terug gaat. In 2015 werd namelijk het akkoord van Parijs gesloten. Bijna alle landen in de wereld hebben hun handtekening gezet onder dit akkoord. Ook Nederland.

Vanuit het akkoord van Parijs heeft Nederland haar eigen klimaatakkoord opgesteld en in 2019 vastgesteld.

Onder de noemer 'de energietransitie' is vanuit het klimaatakkoord vervolgens verder gewerkt aan afspraken over duurzame energieopwekking. De afspraken over duurzame

energieopwekking zijn vastgelegd in de Regionale Energie Strategie (RES). Nederland is daarbij opgedeeld in dertig regio's.

De Achterhoek is één van deze dertig regio's.

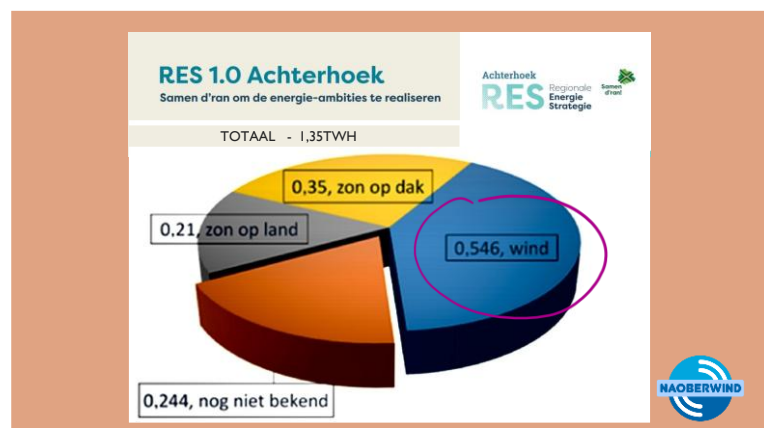
[Regionale Energie Strategie – Waarom, Wat en Wanneer?](#)

De Achterhoekse windopgave

De Achterhoek vormt dus één van die dertig regio's. Binnen elke regio zijn afspraken gemaakt over de hoeveelheid op te wekken duurzame energie en de manier waarop deze energie opgewekt gaat worden. Dit alles is vastgelegd in de RES 1.0, waarbij de gemaakte afspraken uiterlijk in het jaar 2030 gerealiseerd moeten zijn.

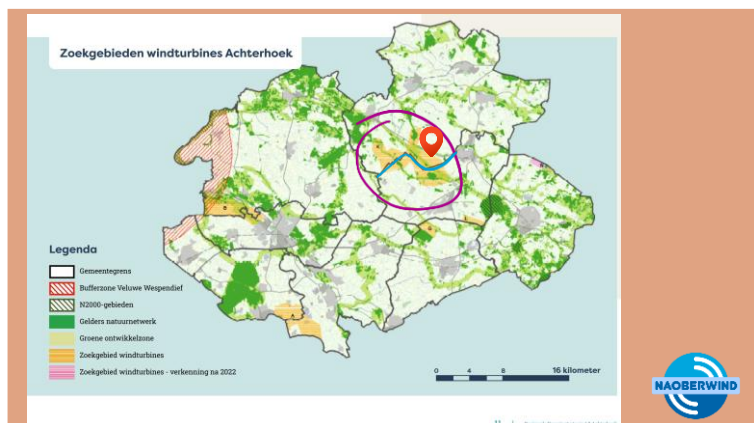
In bijgaand plaatje kun je zien dat het grootste deel van deze duurzame energie opgewekt moet gaan worden met

windmolens. Dus laten we niet naïef zijn over de mogelijkheden om deze opwek door windmolens zomaar tegen te kunnen houden.

Zoekgebied K

Het akkoord van Parijs en het klimaatakkoord van Nederland zijn landelijk politieke akkoorden. De RES-afspraken zijn echter breed besproken in de regio tussen provincie, gemeenten, waterschappen en netwerkbedrijven.

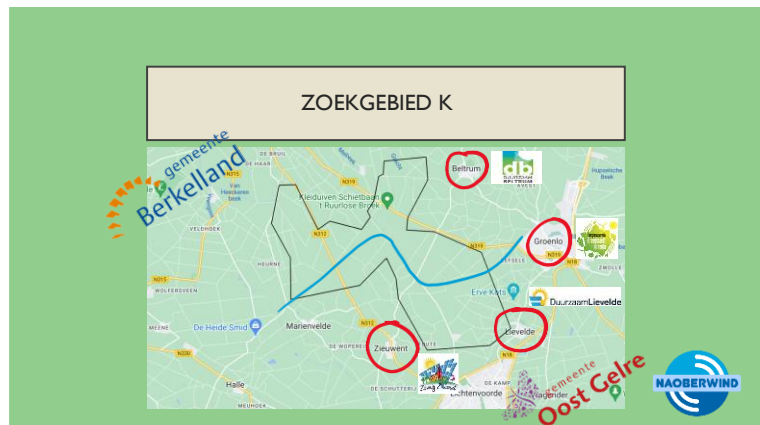
Iedere burger heeft hierover mee kunnen praten in openbare bijeenkomsten. En dat lijkt heel open en transparant (en zo was het vast en zeker ook bedoeld), maar zoals het vaak gaat in dit soort trajecten, raken de meeste

burgers pas geïnteresseerd (of bezorgd) wanneer de te nemen maatregelen direct effect hebben op henzelf. En zo zijn dus de Achterhoekse windzoekgebieden (waaronder dus ook zoekgebied K) relatief zonder slag of stoot vastgesteld en vastgelegd in de RES 1.0 Achterhoek.

Waarom is dit belangrijk?

Het initiatief voor coöperatie Naoberwind is genomen door een aantal inwoners uit de gemeenten Berkelland en Oost Gelre die breed geïnteresseerd zijn in duurzame energie. Deze initiatiefnemers zijn namelijk al betrokken bij andere energicoöperaties in onze gemeenten, vooral gericht op zonne-energie.

Die interesse in duurzame energie heeft ons ertoe gebracht om, enigszins bezorgd, goed na te denken over wat er gaande is in de Achterhoek (en dus met name in zoekgebied K) m.b.t. de ontwikkeling van windenergie.

Op 9 november 2022 heeft er, op uitnodiging van de twee gemeenten, een gesprek plaatsgevonden over windenergie met o.a. de vier energicoöperaties rondom zoekgebied K.

Onder het mom van vooruitdenken en niet naïef zijn, hebben twee deelnemers

uit dit gesprek, betrokken dus bij de bestaande energicoöperaties, het initiatief genomen om te onderzoeken of er vanuit de inwoners draagvlak zou zijn voor een burgerinitiatief m.b.t. windenergie.

Als de gemeenten besluiten dat die windturbines gaan komen, dan moeten we het zélf en samen doen

Met deze 'slogan' hebben we een eerste bijeenkomst georganiseerd, alleen voor de mensen die in zoekgebied K wonen.

Bij deze bijeenkomst op 8 maart 2023 waren zo'n 80 inwoners aanwezig. We hebben onszelf voorgesteld en verteld wat onze intenties waren. Verteld dat we met elkaar niet naïef moeten zijn en dat de kans reëel aanwezig is dat die grote windmolens er gaan komen in zoekgebied K. Of we dat nu leuk vinden of niet. Ook hebben we verteld dat grote commerciële ontwikkelaars op het vinkentouw zitten zodra de politiek beslist dat

de grote windmolens er mogen komen. Dus we moeten ons nu al gaan voorbereiden om straks niet te laat te zijn.

Daarop staken Sjoerd en Léon hun hand op en vroegen of ze even het woord mochten. Wij kenden Sjoerd en Léon toen nog niet, maar uiteraard op een avond met bewoners wil je

juist graag dat die bewoners hun verhaal vertellen. Sjoerd en Léon zijn twee agrariërs die grond hebben in zoekgebied K. Zij vertelden die avond hoe vaak ze al wel niet benaderd waren door commerciële ontwikkelaars van windenergie. Over enorme vergoedingen, over 'als jij niet tekent dan gaan we naar de buurman', over druk zetten om snel te tekenen en over zwijgen m.b.t. het contact met deze commerciële partij. Ze voelden zich vaak geïntimideerd en helemaal niet happy bij die gesprekken.

Windmolens 'nee', ... zelf en samen 'ja'

Het was een prettige eerste kennismaking met de inwoners van zoekgebied K. We hebben letterlijk de vraag gesteld: *"Wie vindt het prima dat er windmolens komen in zoekgebied K?"* Bijna iedereen in de zaal beantwoorde deze vraag met 'nee'. En logisch, want wie zit er nou te wachten op grote windmolens in de achtertuin?

Maar op de vraag... *"Zullen we de mogelijkheden onderzoeken om een coöperatie op te richten, mochten de windmolens er toch komen om het dan zelf en samen te doen?"* ... die we na het vertellen van onze intenties aan het eind van de avond stelden, werd door bijna iedereen een 'ja' geantwoord. Men was het met ons eens dat afwachten geen optie is en dat grote commerciële (vaak buitenlandse) partijen ons voor zullen zijn wanneer we nú geen actie ondernemen.

Oprichting van de coöperatie Naoberwind u.a.

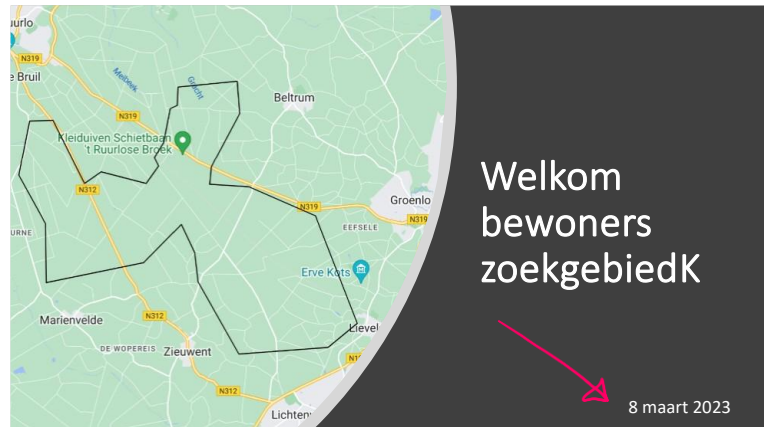
Met het mandaat van de inwoners op zak zijn we de mogelijkheden gaan onderzoeken.

OPRICHTEN VAN DE COÖPERATIE
14 SEPTEMBER 2023

- GEZONDHEIDSSCHADE VOORKOMEN
- OVERLAST BEPERKEN EN/OF COMPENSEREN
- NATUUR EN MILIEU ZOVEEL MOGELIJK SPAREN
- EN ALS LAATSTE: DE OPBRENGST BLIJFT IN DE REGIO

NAOBERWIND

In een tweede bewonersavond op 30 maart 2023 hebben we de mensen bijgepraat over hoe onze aanpak eruit zou gaan zien en hebben we akkoord gevraagd voor het oprichten van een coöperatie. Dat akkoord hebben we gekregen, waarbij we hebben afgesproken de communicatie hierover vooralsnog vooral

binnen het zoekgebied te houden en ook de oprichting van de coöperatie in samenspraak te doen met de inwoners van het zoekgebied.

Veel overleg en veel heen-en-weer gemail tussen initiatiefnemers en inwoners heeft er uiteindelijk toe geleid dat we op 14 september 2023 de coöperatie Naoberwind u.a. hebben opgericht. De belangrijkste doelstellingen, zoals op bovenstaand plaatje weergegeven, zijn in de statuten vastgelegd.

En zo hebben we op de derde inwonersbijeenkomst op 25 oktober 2023 iedereen kenbaar gemaakt dat coöperatie Naobewind is opgericht. Daarbij hebben we uitleg gegeven over het traject vanaf eind maart, na de tweede inwonersbijeenkomst, tot half september, de oprichting van de coöperatie.

Eerste algemene ledenvergadering

We vinden (en krijgen dat ook terug) dat we het proces met de inwoners in zoekgebied K zorgvuldig hebben doorlopen. Door de inwoners te betrekken bij de ideeën en plannen en mee te laten praten over de inrichting van de coöperatie ontstaat er vertrouwen en draagvlak. En dat is enorm belangrijk op zo'n gevoelig thema als windenergie.

Dat vertrouwen werd bevestigd doordat maar liefst ruim 60 mensen lid zijn geworden van coöperatie Naoberwind.

Nagenoeg allemaal mensen woonachtig in zoekgebied K. Want zoals met de inwoners afgesproken, hebben we alléén gecommuniceerd binnen het zoekgebied. Zo konden we de coöperatie vormgeven naar wens van de inwoners uit zoekgebied K.

De eerste algemene ledenvergadering heeft plaatsgevonden op 27 november 2023. Daar is het eerste bestuur gekozen, zijn de statuten uitgebreid doorgenomen met elkaar en is nogmaals de afspraak gemaakt om het initiatief nu nog klein te houden. Dit om de politiek niet te beïnvloeden, op welke

manier dan ook, bij het maken van hun keuze 'wel of geen grote windmolens in zoekgebied K'.

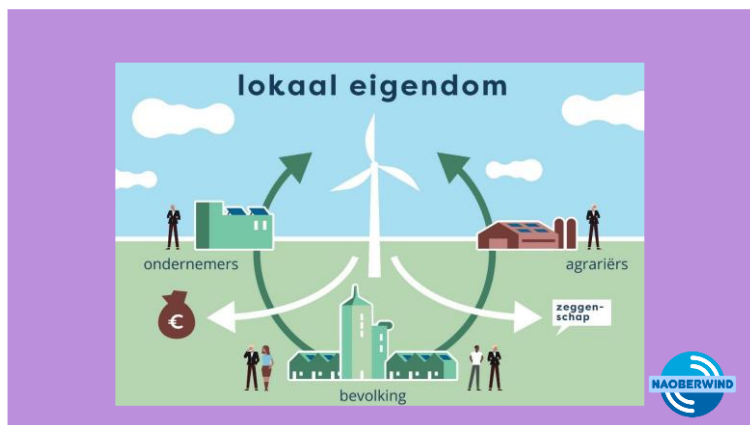
Hoe gaat het verder?

Na de oprichting van coöperatie Naoberwind en het organiseren van de eerste ALV, konden we aan de slag. Met Naoberwind gaan we ervoor zorgen dat inwoners, uit de twee gemeenten in het algemeen en inwoners in en rond het zoekgebied K in het bijzonder, kunnen participeren in de plannen die ontwikkeld gaan worden.

Participatie kent vele gezichten en al deze verschillende vormen van participatie zijn belangrijk.

In basis gaat Naoberwind altijd voor 100% burgerparticipatie. Maar ook hierin mag je niet naïef zijn. We zijn allemaal vrijwilligers en ondanks de grote interesse in duurzame energie, zijn we geen experts op het gebied van windenergie en de ontwikkeling van windprojecten.

Eén van de belangrijkste vormen van participatie is 'lokaal eigendom'. In bijgaand plaatje wordt dit mooi weergegeven: een combinatie tussen bevolking, agrariërs (grondeigenaren) en ondernemers. Daarbij zijn zeggenschap over en

meeprofiten van de opbrengsten van het windpark het doel. Nu met de oprichting van Naoberwind 'de bevolking' is aangehaakt, is het belangrijk om ook aansluiting te vinden bij grondeigenaren en ondernemers.

Grondeigenaren

Heel belangrijk bij de mogelijke ontwikkeling van een windpark in zoekgebied K zijn de contacten met de grondeigenaren. Per slot van rekening komen de grote windmolens uiteindelijk bij hen op de grond.

Zoals eerder verteld hebben Sjoerd en Léon zich, als grondeigenaren, laten horen op de eerste bijeenkomst met

de inwoners van zoekgebied K. Een groep van zo'n dertig grondeigenaren, waaronder dus Sjoerd en Léon, hebben contact met ons gezocht om te praten over een mogelijke samenwerking. Zij houden elkaar al een aantal jaren vast en hebben onderling afgesproken om bij geen enkele ontwikkelaar te tekenen. Het gevoel bij de commerciële ontwikkelaars is gewoonweg niet goed.

Van het initiatief van Naoberwind zijn ze echter wel gecharmeerd. "Dit is een initiatief voor de lokale omgeving en daar kunnen we ons heel goed in vinden", gaven ze ons te kennen. We hebben in 2024 heel veel met elkaar gepraat en overlegd, met als resultaat dat nagenoeg iedere grondeigenaar uit de groep van dertig een gezamenlijke intentieovereenkomst met Naoberwind heeft getekend.

Andere partners

Maar naast de grondeigenaren als belangrijkste partner, is het ook belangrijk om goede partners te vinden om ons te helpen met te ontwikkelen plannen, de uitvoering van bijbehorende onderzoeken en het opstellen van een sluitende businesscase. Daarover hebben we contact gezocht met EnergieSamen, de koepel en belangenorganisatie voor alle energiecoöperaties in Nederland. Hier zit héél veel kennis en ervaring m.b.t. coöperatief ontwikkelen van duurzame energie.

Een professionele windontwikkelaar

Aan EnergieSamen hebben we de vraag gesteld welke professionele partner ons kan helpen bij het ontwikkelen van coöperatieve plannen voor een windpark. Want per slot van rekening zijn wij allemaal vrijwilligers die er volledig voor gaan, maar hebben we onvoldoende kennis en kunde om een windpark te kunnen ontwikkelen.

EnergieSamen gaf ons twee namen van partijen die coöperatief samenwerken met energiecoöperaties in het hele land. Met beide partijen hebben we intensief gesproken en uiteindelijk hebben we gekozen voor Windunie. Zij gaan coöperatief met ons samenwerken en stappen in het project. In de verhouding 90/10 wordt Windunie voor 10% eigenaar van een toekomstig

windpark en Naoberwind dus voor 90%. Dit voorstel hebben we voorgelegd ter goedkeuring aan de ALV. Zij hebben er unaniem mee ingestemd.

Nog een belangrijke partner

De Achterhoek heeft het geluk dat zij een betrouwbare en kundige energie-expert aan boord heeft. Agem Energie Experts, een organisatie die ooit is opgericht door de

Achterhoekse gemeenten en die onder andere tot doel heeft de energietransitie in de Achterhoek vorm te geven.

De hulp van zo'n expert in je omgeving mag je niet laten liggen. En dus hebben we met Agem gesproken en maken, daar waar nodig en nuttig, graag gebruik van hun kennis

en ervaring binnen de energietransitie.

Last but not least: meer vrijwilligers

Ons zevenkoppig bestuur bestaat volledig uit vrijwilligers die onbezoldigd aan de slag zijn voor Naoberwind. Echter kan de coöperatie niet met 'slechts' zeven mensen functioneren. We hebben meer vrijwilligers nodig die ons helpen met deze grote en verantwoordelijke opgave.

Deze vrijwilligers hebben we gevonden en vormen een zogenaamde tweede ring rondom het bestuur. Zij geven gevraagd en ongevraagd hun mening en helpen ons daar waar nodig met het uitvoeren van taken die binnen hun expertise liggen.

Ook zij doen dit dus vrijwillig en volledig onbezoldigd. Het is fijn en héél belangrijk dat er een groep kundige en betrokken mensen meekijkt met het bestuur van de coöperatie.

De twee gemeenten

Met onze leden hebben we afgesproken om ons vooral niet te bemoeien met de politieke ontwikkeling over de beleidsvorming 'grote windmolens'. De gemeenteraden moeten zich onafhankelijk kunnen uitspreken over het te vormen beleid m.b.t. grote windmolens in zoekgebied K.

Dat betekent niet dat we geen contact hebben met de gemeenten. We praten op regelmatige basis met de twee wethouders en hun twee ambtenaren die met elkaar

verantwoordelijk zijn voor het windbeleid. De gesprekken worden altijd gevoerd met deze vier mensen tegelijk.

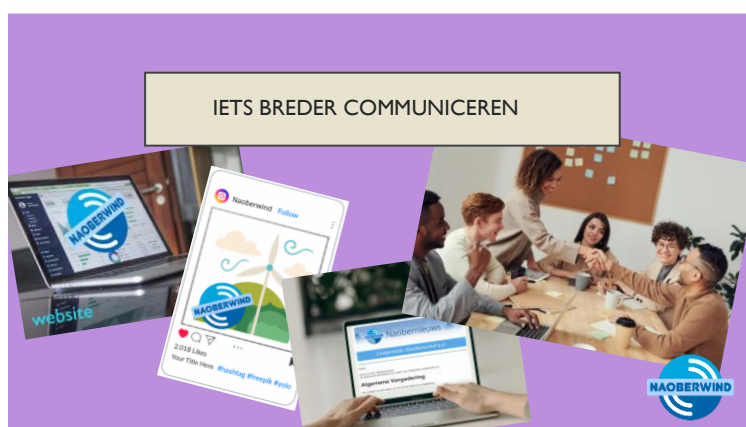
Tijdens de informatieavond voor de in- en omwonenden van zoekgebied K op 17 januari 2025, hadden de gemeenteraden nog geen besluit genomen.

Inmiddels weten we dat de raden van Berkelland en Oost Gelre op respectievelijk 1 en 8 april 2025 ingestemd hebben met het beleid 'grote windmolens'.

Dat betekent dus dat de gemeenteraden ermee instemmen dat er grote windmolens mogen komen in zoekgebied K. Een aanvullende verordening 'lokaal eigendom' komt nog wel bij de twee raden op tafel. Samen met het definitief vaststellen van de landelijke milieunormen m.b.t. de ontwikkeling van windenergieprojecten, bepalen deze twee documenten wanneer de brievenbus van de gemeenten opengezet wordt om initiatiefplannen m.b.t. zoekgebied K van ontwikkelaars te ontvangen.

Breder communiceren, draagvlak creëren, leden werven

Nu het windbeleid door de twee gemeenteraden is vastgesteld en zoekgebied K dus vrijgegeven is voor ontwikkelaars om straks met plannen te komen, wordt het tijd dat wij uit onze schulp kruipen. We moeten meer gaan communiceren, onze boodschap breder uitdragen.

Dat gaan we logischerwijs doen via social media, onze website en de lokale pers. Maar

we gaan vooral ons verhaal vertellen aan, en steun verwerven onder, de inwoners van de twee gemeenten via informatieavonden, inloopbijeenkomsten en in kleinere settings indien daar behoefte aan is.

De verworven steun voor ons initiatief onder de inwoners van

de twee gemeenten moet dan leiden tot meer leden. Want veel leden geeft ons een sterke positie met veel power en dus ook veel zeggenschap.

Tot slot

Onze inschatting, reeds in 2022, dat het héél lastig zou gaan worden om grote windmolens in zoekgebied K tegen te houden, lijkt bewaarheid te worden. Indien tegenhouden niet gaat, is het beste alternatief om het plan dan maar zélf en samen te ontwikkelen. Samen met bewoners, grondeigenaren en investeerders.

Dat is waar coöperatie Naoberwind u.a. in 2023 voor is opgericht. Nu de gemeenteraden van Berkelland en Oost Gelre het beleid 'grote windmolens' heeft vastgesteld, is het aan ons om samen met de inwoners van Berkelland en Oost Gelre, maar vooral met de in- en omwonenden van zoekgebied K, de plannen vorm te geven.

Want Naoberwind is een coöperatie van en voor burgers

A graphic with a red background. At the top is a light yellow box with the text 'SAMEN STAAN WE STERK'. Below it is the Naoberwind logo, which consists of a blue circle with white curved lines and the text 'NAOBERWIND' in white. To the right of the logo is the text 'word lid' in large red letters, and below it, in smaller brown letters, 'Vraag om een aanmeldformulier bij Joris'.